

Киселюк Ю.Є.

Науковий керівник – **Головко О.Г.**, к.е.н., доц.

ДВНЗ «Університет банківської справи»

Харківський навчально-науковий інститут

МЕТОДИ ОЦІНКИ ПОТЕНЦІАЛУ ВИЖИВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА В КОНКУРЕНТНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

У сучасних умовах господарювання оцінка можливостей потенціалу виживання є важливою передумовою ефективного функціонування підприємства на ринку в довгостроковій перспективі.

Проблема вимірювання величини потенціалу підприємства є важливою як в теоретичному, так і практичному плані. Оцінка потенціалу підприємства та окремих його елементів надає можливість ліквідувати протиріччя за умов різноприскореного та різноспрямованого руху його складових, певною мірою управляти характеристиками потенціалу. Таким чином, оціночна система потенціалу за суттю є вимірювальною системою управління цим потенціалом і розвитком підприємства, а тому забезпечує йому «виживання» в протидії кризовим явищам [2].

Потенціал підприємства виступає як сукупна здатність підприємства здійснювати діяльність, спрямовану на досягнення максимально можливого результату за умови альтернатив розвитку підприємства в зовнішньому середовищі функціонування, забезпечення високого ступеня фінансової стійкості і платоспроможності.

Виживання (самозбереження) підприємства розглядається як наявна можливість розвитку ситуації за позитивним сценарієм, наслідком якого є нормалізація стану господарської системи, відновлення конкурентоспроможності підприємства та забезпечення ефективного господарювання. Для характеристики здатності підприємства до реалізації цієї можливості використовується спеціальний термін - "потенціал виживання".

Виживання підприємства визначається як такий стан його розвитку, який припускає своєчасність і економічність адаптації до змін внутрішнього та зовнішнього середовища при збереженні основних законів розвитку, таких як цілеспрямованість, динамізм та керованість.

Термін "потенціал виживання підприємства" можна використовувати для узагальнюючої прогнозної оцінки перспектив розвитку підприємства в майбутньому та його можливостей щодо подолання кризових явищ [1].

Оскільки методичний інструментарій оцінки загрози настання банкрутства достатньо розроблений і дає змогу кількісно визначити вірогідність виникнення цієї ситуації, то виживання, яке є протилежним напрямком розвитку кризової ситуації, може бути розраховано як різниця між одиницею та вірогідністю банкрутства.

Оцінка ймовірності банкрутства здійснюється за такими розповсюдженими моделями: модель Альтмана, модель Спрінгейта, універсальна дискримінантна модель Терещенка, тест на ймовірність банкрутства Лиса, тест на ймовірність банкрутства Таффлера, коефіцієнт Бівера [1].

На сьогодні немає єдиного підходу щодо прогнозування банкрутства підприємств, але оціночні показники більш точно характеризують фінансовий стан підприємства та більш обґрунтовано можуть надати рекомендації для проведення санації та реструктуризації.

Отже, розрахувавши показники вигогідності банкрутства та потенціалу виживання підприємства за даними моделями, можна зробити висновок про фінансовий стан та ймовірність банкрутства, фінансові показники, схильність до виживання підприємства в конкурентному середовищі та надати рекомендації щодо зміни стратегії, залучення можливих ресурсів для налагодження фінансової стабільності та запровадження позитивної тенденції розвитку подальшого функціонування підприємства.

Список джерел:

1. Азаренкова Г.М., Головка Е.Г., Пономаренко В.А. *Финансовая стабильность компании. Сущность и механизм обеспечения : монография. – LAP LAMBERT Academic Publishing in Imprint der OmniScriptum GmbH & Co. KG Heinrich-Böcking-Str.6-8, 66121 Saarbrücken, Deutschland, 2014. – 89 с.*

2. Трудіод О.М., Азаренкова Г.М., Біломістний О.М., Орехова К.В. *Фінансовий менеджмент у запитаннях та відповідях : Навчальний посібник. Львів: «Новий Світ – 2000», 2014. – 384 с.*